

Opschrift

Vergadering van 14 maart 2024

Nummer: 2024_MV_00183

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anton Vandaele: Vervanging van de bomen in de Armand Casier de ter Bekenlaan

Raadslid(-leden):

Anton Vandaele - Groen

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Uit de pers vernamen buurtbewoners dat de bomen in de Armand Casier de ter Bekenlaan zullen worden gerooid en vervangen. Een dergelijk ingreep is dan wel vrijgesteld van omgevingsvergunning, ze betekent toch een heel grote impact op de directe leefomgeving van heel veel bewoners.

Er is nog een lange weg af te leggen om als stad volledig klimaat robuust te zijn en dit is natuurlijk jammer nieuws. Niet alleen geeft dit problemen voor de leefbaarheid van de straat zoals toenemende hitte maar er is ook een belangrijke sociale factor die we niet mogen onderschatten. Bomen zijn beeldbepalend in de directe leefomgeving van jong en oud.

Vanuit de bewoners kwamen er dan ook veel reacties binnen dat zij hier grote vragen bij hebben waaronder of het noodzakelijk was dat alle bomen in de straat moesten verdwijnen en waarom ze hier niet bij betrokken werden. Ik wou dan ook enkele vragen stellen over het gelopen traject en welke mogelijkheden u nog ziet in de toekomst om de bewoners te betrekken bij de nieuwe invulling van deze straat.

Vraag:

- Welke redenen waren er om alle bomen te rooien?
- Is onderzocht of er ook selectief kon worden gerooid?
- Is deze maatregel vooraf overlegd met omwonenden?
- Op welke manier is de communicatie met de omwonenden verlopen?
- Welke criteria worden gehanteerd voor de selectie van de nieuw aan te planten bomen? Zowel qua soort als qua aantal.
- Worden omwonenden betrokken bij het bepalen van de soortkeuze?
- Wanneer is de heraanplant voorzien?

- Buurtbewoners vragen in een open brief onder andere naar een pauze in afwachting van een bijkomende expertise, wat is uw antwoord aan hen?

Antwoord

Zowel externe boomdeskundigen als onze eigen boomexperten van de Groendienst hebben inderdaad vastgesteld dat de bomen in de A. Casier de ter Bekenlaan een gevaar vormen voor de omgeving.

De conclusie van onze Groendienst dat deze bomen vervangen zouden moeten worden door andere, om te vermijden dat de huidige bomen op personen, op woningen of op de openbare weg vallen.

Dit heeft begrijpelijkerwijs voor veel emoties gezorgd, eerst en vooral in de buurt. Dit getuigt van een grote betrokkenheid, die ik uiteraard erg waardeer. Ook ik vind het vanzelfsprekend altijd jammer wanneer bomen moeten gerooid worden, bomen die we allemaal zo hard nodig hebben, zeker in deze tijden van klimaatopwarming. Bomen waar we zo hard op inzetten ook. Deze legislatuur hebben we op Gents grondgebied ruim 100 ha bos bij aangeplant, als Stad kregen we voor onze eigen aanplant een gouden boslabel van de Vlaamse minister, niemand in Vlaanderen doet beter! Bos en straatbomen samen goed voor zo een 173 000 extra bomen tussen januari 2019 en 2024, heeft onze Groendienst berekend.

Samen met heel onze Groendienst doen we uiteraard niets liever ervoor te zorgen dat we bomen kunnen bij planten. Ik weet dan ook dat het met pijn in het hart is dat onze boomexperten hier in dit geval tot een spijtige conclusie zijn gekomen. Een beslissing waar ze uiteraard niet lichtzinnig toe gekomen zijn, maar die zeer weloverwogen is. Wegens de veiligheidsrisico's. En rond veiligheid mogen we geen enkel risico nemen, ik ga ervan uit dat we het daar allemaal over eens zijn.

Ik zal jullie vragen gebundeld beantwoorden, omdat er hier en daar overlap is.

Welke redenen waren er om alle bomen te rooien? (AVD)

Wanneer en door wie werd het onderzoek uitgevoerd? (SDR)

Hoeveel bomen werden onderzocht en wat waren de resultaten? Hoe werd de afweging gemaakt om alle bomen te verwijderen? (SDR)

Wanneer heeft dit onderzoek plaatsgevonden? In welke straten werden de bomen onderzocht? (GR)

In november 2023 waaiden twee bomen in de Amand Casier de ter Bekenlaan om tijdens storm Ciaran. 2 andere bomen werden preventief gerooid omdat ze schuin stonden na de storm. Een andere boom werd geraakt door een omgewaaide boom en brak ter hoogte van de stamvoet. Ook in voorgaande jaren moest de groendienst verschillende malen ingrijpen na windworp of schuinstand. Tussen 2018 en 2024 zijn er in totaal 14 bomen omvergewaaid of preventief gerooid door schuinstand, 6 langs de even kant van de straat en 8 langs de oneven kant, over een grote lengte van het traject. Voor jongvolwassen bomen wijst dit op een problematische situatie.

De Groendienst liet externe boomdeskundigen (twee European Tree Workers van de firma Krinkels) trekproeven uitvoeren op 5 bomen in de straat om hun stabiliteit te onderzoeken. Deze werden uitgevoerd op 14 december 2023, de resultaten werden op 22-

24 januari door hen op rapport gezet. De groendienst ontving de rapporten begin februari 2024.

4 van de 5 bomen bleken onstabiel en werden afgekeurd en moesten volgens de rapporten drastisch gereduceerd worden of geroid binnen de drie maanden.

De instabiliteit van de bomen is volgens de Groendienst te wijten aan de groeiplaats. De bomen zijn geplant op riolering. Dat verplicht de bomen om oppervlakkig te wortelen; dit zorgt – nu de bomen groter zijn – voor instabiliteit en vormt een serieus veiligheidsrisico bij stormwind. De incidenten van de voorbije jaren en de resultaten van de trekproeven bevestigen dit. De groeiplaats is sterk vergelijkbaar voor alle bomen en de bomen zijn ongeveer allen even hoog en breed.

Aan de oneven kant zijn er bovendien graafwerken geweest door een nutsbedrijf.

De resultaten van de trekproeven moeten beschouwd worden in tandem met de incidenten met omgewaaide bomen en schuinstand van de voorbije jaren. Gezien de beperkingen van hun groeiplaats en het oppervlakkige wortelen, concludeert de Groendienst om geen individuele bomen te behouden tussen bomen die sowieso gekapt moeten worden. De plotse blootstelling aan hogere windsnelheden verhoogt hier namelijk de kans op windworp.

Uit veiligheidsoverwegingen is de Groendienst daarom tot de conclusie gekomen om alle bomen te vervangen.

Is onderzocht of er ook selectief kon worden geroid? (AVD)

Buurtbewoners vragen in een open brief onder andere naar een pauze in afwachting van een bijkomende expertise, wat is uw antwoord aan hen? (AVD)

De bomen groeien allemaal – zeer vergelijkbaar - op een riolering en onmiddellijk naast een verharde oppervlakte. Hun groeiplaats is volgens de Groendienst over de volledige straat beperkt in zogenaamd ‘doorwortelbaar volume’.

De stabiliteit van de bomen kan niet visueel gecontroleerd worden. Daarvoor waren en zijn dus trekproeven noodzakelijk. Het is volgens de Groendienst niet opportuun om alle bomen te onderwerpen aan een trekproef. Een steekproef volstaat hier volgens hen, zeker gezien de incidenten met omgewaaide bomen en schuinstand.

Op de infoavond met de buurtbewoners werd wel besloten om nog bijkomende trekproeven uit te voeren op een groep bomen nabij het kruispunt met de Verschansingsstraat. Ik kan uiteraard op de resultaten niet vooruitlopen. We zullen die voorleggen op een bijkomende infoavond met de buurt in april.

Belangrijk om hierbij voor ogen te houden: Stad Gent ontving het rapport van de boomdeskundige begin februari 2024 en moet binnen de drie maanden maatregelen treffen om de straat te beveiligen. De termijn van drie maanden (dus: eind april) mag echter niet overschreden worden. Een langere pauze is dus niet mogelijk.

Is deze maatregel vooraf overlegd met omwonenden? (AVD)

Op welke manier is de communicatie met de omwonenden verlopen? (AVD)

Op welke manier wordt de buurt verder betrokken in het proces? (SDR)

Het was de bedoeling dat de bewoners eerst zouden ingelicht worden en dat ze dit niet via de pers zouden vernemen.

Enkele bewoners werden helaas vroeger dan bedoeld op de hoogte gesteld door een aannemer die de straat bezocht om een offerte op te maken voor het rooien van de bomen. Een bewoner contacteerde de stad daarop per mail en schreef in cc de pers aan. Zo kwam de informatie in de pers nog voor we een bewonersbrief konden bussen.

De bewoners werden eind vorige week gecontacteerd via een bewonersbrief en uitgenodigd op een infoavond op dinsdag 12 maart. Daar is het proces toegelicht dat leidde tot de keuze om de bomen te vervangen. De bewonersavond is goed verlopen. We hebben op de bewonersavond afgesproken dat er op korte termijn nog bijkomend onderzoek zal gebeuren en we in april opnieuw met de buurt in overleg gaan. Veel vragen hadden ook betrekking op de inrichting en de veiligheid van de weg. Dit neem ik op met mijn collega schepen Watteeuw.

Welke criteria worden gehanteerd voor de selectie van de nieuw aan te planten bomen? Zowel qua soort als qua aantal (AVD)

Worden omwonenden betrokken bij het bepalen van de soortkeuze? (AVD)

Wanneer is de heraanplant voorzien? (AVD)

De visie op de nieuwe aanplant zal worden uitgewerkt door de landschapsarchitect van het gebied, de expert bomenbeleid en door middel van verder overleg met de buurt. Het moment van aanplant staat nog niet vast. De Groendienst wil zo snel mogelijk nieuwe bomen aanplanten, maar doet dat liefst op een verbeterde standplaats. Er lopen inmiddels ook gesprekken met andere diensten om na te gaan of en hoe we de bomen meer ruimte kunnen geven en hoe de aanplant zich kan verhouden tegenover mogelijke andere infrastructuurwerken. Ik wil hier ook nog over afstemmen met collega Watteeuw.

Is dit onderzoek in enige vorm gerelateerd met de bomeninventaris? (GR)

Nee. Dit onderzoek werd opgestart na het omwaaien van bomen tijdens storm Ciaran in november 2023.

Tijdens de storm van 22 februari werd de straat plots afgesloten. Veel mensen werden hierdoor verrast. Vanaf wanneer was de stad op de hoogte dat de bomen in deze straat onstabiel waren, dat de straat zou moeten afgesloten worden tijdens een storm en heeft men toen al voor de storm de bewoners hierover gecontacteerd? (GR)

Zoals gezegd ontving de Groendienst het resultaat van de trekproeven begin februari 2024. Er werd een termijn van 3 maand vooropgesteld voor het uitvoeren van noodzakelijke acties.

Toen op 22 februari stormwind code oranje werd aangekondigd werd in overleg tussen de veiligheidsdiensten en Groendienst besloten dat het afsluiten van de straat voor doorgaand verkeer een gepaste en noodzakelijke veiligheidsmaatregel was. De bewoners werden meteen van deze maatregel op de hoogte gebracht door een bewonersbrief die deur aan deur werd afgegeven door de gemeenschapswacht. Ook de school en kinderopvang in de straat werden geïnformeerd. De politie bleef ter plaatse om bewoners die hun straat inreden te informeren.

Wordt er schade verhaald op de aannemers die door graafwerken wortelschade hebben veroorzaakt? (SDR)

De Groendienst probeert steeds in te grijpen wanneer ze op de hoogte gesteld worden van schade aan bomen door aannemers, en volgt dit ook steeds meer op. Waar mogelijk wordt een schaderapport opgemaakt en wordt de geleden schade verhaald op de aannemer. Helaas wordt schade veelal pas na de werken opgemerkt (bv door windworp van bomen bij stormweer). Het is dan zeer moeilijk tot onmogelijk om de schade nog te verhalen op de aannemers omdat oorzaak en gevolg niet eenduidig vast te stellen zijn.

Welke beheersmaatregelen hanteert de Groendienst voor het garanderen van een technisch veilig bomenbestand in onze stad? (SDR)

De globale monitoring van de veiligheid, gezondheid en onderhoudstoestand van de bomen gebeurt door de controleur van de Bomenploeg. Alle straten met bomen worden daarbij eens om de 2 jaar visueel beoordeeld.

Visuele controles doen we ook op basis van meldingen door burgers en medewerkers van de Groendienst, zowel door de medewerkers van het bomenteam als door de gebiedsgebonden onderhoudsteams.

Bomen met een omtrek groter dan 1 meter worden individueel, gedetailleerd, eens om de 5-6 jaar geïnventariseerd door een boomdeskundige. De straatbomen met een kleinere omtrek inventariseert de Groendienst zelf.

Vastgestelde gebreken worden doorgegeven aan de controleur van de Bomenploeg.

Daarnaast wordt elke melding van burgers of andere diensten ter plaatse onderzocht.

Bomen waarbij een gebrek werd vastgesteld en die in de inventaris als attentieboom worden bestempeld, worden tijdens de beheerperiode en afhankelijk van de situatie bijkomend één of meerder keren nader onderzocht. Gekende attentiebomen worden om de 1, 2 of 3 jaar gecontroleerd, afhankelijk van de noodzaak.
